

Clypevs Theologiæ Thomisticæ

Continens Tractatus de Beatitudine, de Actibus humanis, eorumque Moralitate; de Virtutibus ac Donis, de Vitiis ac Peccatis, & de Legibus, nec-non Dissertationem Theologicam de Probabilitate

Gonet, Jean-Baptiste

Parisiis, 1669

[§. II.] Resolvitur difficultas, quoad ignorantiam

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77355](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77355)

quidem non vult ignorare, non tamen curat A
addiscere ea quæ potest, & tenetur scire; & hæc
ignorantia vocatur crassa seu supina.

129. Ex quibus intelliges divisionem allatam esse
bonam & convenientem: Nam ignorantia, ut
conducere potest ad rationem voluntarij, tri-
pliciter potest se habere ad actum voluntatis,
qui continet actum externum ex ignorantia fa-
ciendum, primò ut causa, secundò ut effectus,
tertiò neque ut causa, neque ut effectus, sed ut
per accidens concomitans talem actum: At-
qui ignorantia, quæ verè est causa actus, est
ignorantia antecedens, quia causa præcedit ef-
fectum, prioritare saltem naturæ; ignorantia
verò quæ est effectus voluntatis, est consequens,
quia effectus consequitur causam; ignorantia
tandem quæ neque est causa, neque effectus,
neque præcedit, neque subsequitur ratione cau-
salitatis talem actum, sed solum illum comita-
tur, & per accidens illi conjungitur, concomi-
tans est: Ergo ignorantia convenienter dividi-
tur in antecedentem, concomitantem, & sub-
sequentem.

130. Notandum secundò, involuntarium posse su-
mi dupliciter; primò positivè, vel contrariè,
quatenus dicit aliquid quod est contra inclin-
ationem voluntatis; secundò negativè, vel con-
tradictoriè, prout dicit puram negationem vol-
untarij, & melius dicitur non voluntarium;
quia licet non sit secundum inclinationem vol-
untatis, non est tamen contra, sed merè indif-
ferenter se habet. Dubitatur ergo, quænam ex
dictis ignorantis causet involuntarium positivè,
aut negativè?

S. II.

*Resolvitur difficultas, quoad ignorantiam
antecedentem.*

Dico primò, ignorantiam antecedentem
causare involuntarium simpliciter. Ita Di-
vius Thomas hic art. 8.

131. Probatur: Quod causat effectum omninò no-
litum, & repugnantem inclinationi voluntatis,
causat involuntarium simpliciter: Sed ignoran-
tia antecedens causat effectum omninò nolitum,
ac repugnantem inclinationi voluntatis, ut pa-
tet in exemplo suprâ adducto; projiciens enim
fagittam ex ignorantia antecedente, occidit ho-
minem quem noluisse occidere, & quem dolet
occidisse: Ergo ignorantia antecedens causat in-
voluntarium simpliciter. Ex quo inferes, illam
excusare à peccato: quia peccatum adeò volun-
tarium est, ut si non sit voluntarium, non sit
peccatum: unde qui invincibiliter ignorat v. g.
esse vigiliam, non peccat carnes comedendo;
de quo fufius in tractatu de peccatis.

Disp. 6.
art. 1.

Ex hoc etiam intelliges, quinam contractus,
quænam vota, & similia, valida sint, si fiant ex
ignorantia antecedente. In his enim attenden-
da sunt duo, videlicet substantia rei, & acci-
dentia: si ignorantia sit de substantia, invalidus
est contractus; secus autem, si sit de accidenti-
bus: unde si quis contraheret matrimonium
cum muliere paupere, existimans esse divitem,
matrimonium hoc esset validum; quia divitiæ
& paupertas sunt quid accidentale matrimonio:
si verò contraheret cum Catharina, existimans
esse Margaritam, matrimonium non esset vali-
dum, quia est ignorantia circa substantiam.

S. III.

*Alia difficultas, qua est de ignorantia conse-
quenti, expeditur.*

Dico secundò, ignorantiam consequentem
causare voluntarium simpliciter, & invo-
luntarium secundum quid. Ita S. Doctor in eo-
dem articulo.

132. Probatur prima pars: Qui vult causam alicu-
jus effectus, vult etiam in ipsa causa effectum
ex ea sequutum: Ergo cum ignorantia conse-
quens sit simpliciter volita, etiam effectus ex illa
sequutus erit simpliciter volitus in illa, & per
consequens simpliciter voluntarius.

133. Altera etiam pars suaderetur: Quod sit contra
aliquam inclinationem voluntatis, est involun-
tarium secundum quid: Sed effectus proveniens
ex ignorantia consequenti, fit contra aliqua-
lem inclinationem voluntatis: Ergo est invo-
luntarius secundum quid. Minor probatur: Ope-
rans cum tali ignorantia, ita est affectus dum
operatur, ut si adesset scientia, non poneret ef-
fectum, unde illò positò, & adveniente scientia,
tristatur; ut patet cum quis non facta sufficien-
ti diligentia, putans occidere feram, occidit
amicum: Ergo voluntas operans cum illa igno-
rantia, habet aliqualem inclinationem in oppo-
situm. Patet Consequentia: nam ut ait Aristo-
teles 3. Ethic. cap. 1. *Eorum qui per insciam
agunt, is quem facti poenitet: invitus egisse di-
citur.* Ex quo inferes, quòd sicut illa quæ fiunt
ex metu, sunt mixta ex voluntario & involun-
tario, ita & ea quæ procedunt ex ignorantia con-
sequenti.

134. Adverte tamen, quòd ignorantia subsequens
est duplex; una purè sublequens, quæ condi-
tionem concomitantis non admittit; ut cum quis
affectat ignorare, ut liberius peccet, vel cum
quis negligit scire quod debet, unde postea cum
ignorantia peccat, quod pertinet ad ignoran-
tiam crassam: alia est ignorantia sublequens,
admittens conditionem ignorantie concomi-
tantis, quæ ideo mixta ex utraque dici potest;
v. g. cum aliquis non facta sufficienti diligentia,
dum putat se occidere feram, occidit hostem
suum, quem valde cupiebat occidere. Ignoran-
tia ergo coalequens, quæ non est mixta ex con-
comitante, sive sit affectata, sive crassa, causat
involuntarium secundum quid; non autem illa
quæ est mixta ex concomitante, modò expli-
catò: cum enim omne mixtum participet ex na-
tura utriusque extremi, talis ignorantia mixta
participat ex subsequente quod est de ejus essen-
tia, scilicet facere voluntarium simpliciter, ex-
cludendo involuntarium simpliciter; & de con-
comitante, non tristari de effectu, sed lætari, at-
que adeò non causare involuntarium secundum
quid.

S. IV.

Solvuntur objectiones.

135. CONTRA primam partem conclusionis
objici potest: Ignorantia consequens re-
mover scientiam, quæ si adesset, homo non
faceret id quod modò facit ex ignorantia: Ergo
talis ignorantia causat involuntarium simpli-
citer. Antecedens est Divi Thomæ in hoc articu-
lo, ubi loquens de hac ignorantia ait: *Causat
tamen secundum quid involuntarium, inquan-*